

SZARVAS VÉDEKE

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza. Nyíltlérben egy sor közlési díja 50 f.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: KRECSMÁRIK ENDRE

KIADÓHIVATAL

Belicey-út 9 szám, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetés Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. Egyes szám 20 f

Birói ítélet

a lapunk szerkesztője ellen indított sajtópörben.

Indokolás:

Schwarz Gyula csabacsüdi földbirtokos azért emelt vádat Krencsmárik Endre szarvasi lakos, a Szarvas és Vidéke című időközi lap felelős szerkesztője ellen, hogy e lapnak 1915 július 8.-án megjelent számában, „Megint baj van a Schwarz uradalomban” cím alatt cikket írt és tett közzé, és e cikkben azt írta „a csabacsüdi Schwarz Gyula-féle uradalom nem valami fénylő pontja a megyének. Kulturbotrányai révén meglehetősen hírhedt lett már, Ujabbán megint beszéltet magáról ez az ominózus hely”.

Krencsmárik Endre vádlott beismerte, hogy a cikket ő írta és tette közzé. Azzal védekezett, hogy cikke kifejezéscélvel a valódi állapotot jellemezte és kívánta annak bizonyíthatóságát, hogy Schwarz Gyula az uradalomban fentartott iskolában alkalmazott tanítót, Benczur J. ajost, 18 évi kifogástalan szolgálat után a háboru alatt csak azért bocsátotta el a szolgálatból, mert nem akarta neki a törvény által megszabott korpótlékol fizetni; továbbá annak bizonyíthatóságát, hogy Schwarz Gyula cselédügyeivel több dolgot ad a hatóságoknak, mint a járás földbirtokosai együttvéve.

Az utóbbi tény bizonyítását a kir. törvényszék az indítvány elkészése okából az 1914: 14. t.-c. 54. §-ának 2. bekezdése alapján megtagadta, ellenben elrendelte és a főtárgyaláson fogatosította a tanító elbocsátására vonatkozólag kért bizonyítást, mert úgy találta, hogy a vádlott a cikket az elbocsátott tanító jogos magánérdekének, valamint a közérdeknek előmozdítása céljából írta.

Eme bizonyítás során a kihallgatott Benczur Lajos tanító, Mikler Sándor kir. tanfelügyelő, dr. Horváth Dezső segédtanfelügyelő tanuvallomásából, valamint a Békés vármegye közigazgatási bizottságától beszerzett iratokból tényállásként azt állapítja meg a kir. törvényszék, hogy Schwarz Gyula csabacsüdi birtokán magániskolát tartott fenn, abban a magánjogi szabályok mellett szerződtette tanítót Benczur Lajost, a vádlott nővérének férjét, akinek ezen állására a közoktatásügyi miniszternek 1915 január 20.-án kelt határozata szerint a tanítók illetményeire vonatkozó törvényes rendelkezések nem alkalmazandók. Benczur Lajos ennek dacára a törvényben meghatározott fizetés élvezetében volt és újabb pótléokra 1917-ben lett volna igénye, midőn állását Schwarz Gyula 1914 január 31.-én az évi július hó 31.-ére felmondta.

Benczur Lajos illetményeit Schwarz Gyula 1914 július 31.-ével be is szüntette, Benczur Lajos pedig 1914. évi szeptember havában Békéscsabán községi tanítónak megválasztott.

Eme tényállással a kir. törvényszék nem látja bizonyítva a vád tárgyává feltett kifejezések valódiságát, mert amiként a törvényhozásnak az az eljárása, hogy a magánalkalmazásban levő tanítók illetményeit nem szabályozta, kulturbotrányának nem nevezhető, azonképpen a magániskolát tartó egyes pol-

gárnak az a törekvése, hogy a magániskola fentartás terhéül a részére biztosított magánjogi szabályok szerint megszabaduljon, egymagában véve kulturbotrány kifejezéssel szintén nem illelhető. Még kevésbé van eme felhozott egy esettel a cikk ama kifejezésének valódisága bizonyítva, hogy „kulturbotrányai révén hírhedt lett” — a-sértett uradalma.

Ezek szerint a vádlottnak a sértett ellen használt és erre nézve megszegyenítő kifejezései valódiságát nem sikerült bizonyítani, miért is a becsületsértés vétségében való bűnösséget meg kellett állapítani.

Büntetlen előléte, súlyosító körülmény hiányában oly nyomatékos enyhítő körülménynek ismertetett fel, mely mellett a fogházbüntetés legkisebb mértékét is túlszigorunak találta a kir. törvényszék.

Ugyanezen körülményt, továbbá vádlott intelligenciáját mint pedagógusnak a sértett eljárása felett érzett elkeseredését oly különös méltánylást érdemlő körülménynek találta a kir. törvényszék, melyek alapján elvárja, hogy a vádlott a büntetés végrehajtásának felfüggesztése mellett inkább fog tartózkodni hasonló bűncselekmények elkövetésétől.

A királyi törvényszék mint büntetőbíró, Gyula, 1916. évi május hó 25. napján. Tóth Ferenc s. k., Dr. Megyesi Ágost s. k. mint tárgy. elnök, előadó, kir. törvényszéki bírák.

A kiadmány hitelül: Sonnenschein b. h. tiszlviselő.

A gyulai kir. törvényszéktől. B. 2635/33. 1915. szám.

Nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétsége miatt elítélt Krencsmárik Endre és védője dr. Széki Ármán ügyvéd felelősségét visszavonó bejelentése.

VÉGZÉS:

A kir. törvényszék, mint büntető bíróság tekintettel arra, hogy úgy a vádlott mint védője, bejelentett felelősségüket visszavonták, Krencsmárik Endre ellen Gyulán, 1916. évi május hó 25. napján meghozott ítéletét jogerősnek mondja ki s ezt az érdekeltekkel közölni rendeli.

Gyula, 1916. évi június hó 23. napján. Tóth s. k. t. elnök, dr. Megyesi s. k. előadó.

A kiadmány hitelül: Sonnenschein, b. h. tiszlviselő.

Háborus képek

Az intelligens újonc.

Örmester ur Kerekes új legényeket kap kiképzés végett. Délután maga köré gyűjti a legényeket és sorra megkérdezi mindegyikétől, mi a foglalkozása.

— Festőművész vagyok, — mondja az egyik újonc.

— Tanár vagyok, — szól a másik.

— Építész vagyok, — így a harmadik.

— Muzsikus vagyok, — jelenti a negyedik.

Az örmester összecsapja kezét:

Festők, tanárok, építésszek, muzsikuskok —

a jó reggelit neki, hát az egész században nincs egyetlenegy intelligens fickó sem! Nekem egy cipészre volna szükségem...

Az örlési vámdíj megállapítása.

Békésmegye törvényhatósági bizottsága az örlési vámdíjat 8 százalékban állapította meg, de hozzászámított 2 százalék portlást is. Ezenkívül kötelezte a malmokat, hogy az örlöttől készpénzt is tartoznak elfogadni. És pedig december 15-ig 3:28 koronát mázsánként, azontul pedig 2:88 koronát. A darálásért december 15-ig 2:20 koronát, azontul pedig 2 koronát tartoznak elfogadni a malmok.

Vészteségi kimutatás szarvasi és környéki hősokekről.

Szarvasiak: Farkas János 4 honv. gy. e. sz. 1879 hadifogoly volt, de ismét bevonult, Maginyecz N. 4. honv. gy. e. sz. 1873 hadifogoly volt, de ismét bevonult, Uhljar György 4 honv. gy. e. sz. 1876 hadifogoly volt, de ismét bevonult, Zahorec Mihály 4 honv. gy. e. sz. 1877 szerb hadifogoly volt de ismét bevonult, Takács János 4 népf. gy. e. sz. 1877 szerb hadifogoly volt, de kiszabadult s ismét bevonult, Lestyan Pál 101 gy. e. sz. 1894 meghalt 1915 márc. 7-én. Szivorecz János 101 gy. e. hadifogoly volt, de ismét bevonult, Kozsuch János 101 gy. e. hadifogoly, (Moskva Verein Evak Spítal Nr. 7.) Palicska István hadifogoly volt, ismét bevonult, Reviljak György 43 gy. e. sz. 1883 sebesült.

Szentandrás: Huszár Lajos 39, gy. e. sz. 1894 meghalt 1915 nov. 10—14 között.

Öcsödiek: Rácz Lajos 4 népf. gy. e. sz. 1876 Montenegróban hadifogoly volt, kiszabadult s bevonult, Szilágyi László örvetető hadifogoly volt, ismét bevonult, Hudoba László huszárkapilár sz. 1888 hadifogoly volt s ismét bevonult.

Kondorosi: Kieska Pál 4 népf. gy. e. sz. 1880 szerb hadifogságból kiszabadulva, ismét bevonult.

Egyházmegyei közgyűlés.

A nagytekintélyű békési ev. egyházmegye az elmúlt szerdán tartotta nagy érdeklődés mellett évi közgyűlését Szarvason, az ev. ó-templomban, Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő s Keviczky László esperes elnöklété mellett. A gyűlést megelőző napon a különböző bizottságok ülészetek, majd a granáriumban az előértekezletet tartották. A közgyűlést megelőzőleg gyászistentisztelet volt, melyen a szentbeszédet a nagyszénásiak előkelő megjelenésű s nemes önértékességével is kiváló ifju lelkipásztora, Zoltán Emil tartotta. Magas nivóju beszédének nemes hevülete s igazságos, bátor szókimondásának sujtoló ereje, méltó volt az öntudatos protestáns lelkes tisztelgetet parancsoló jelleméhez. Beszède nagy hatást gyakorolt a tekiutélyes számban megjelent hívőkre. A közgyűlés d. e. 1/2 10 órakor kezdődött. A megnyitó beszédet Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő

tartotta. Hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy Haviár Dánieltől magas nivóju beszédeket halljunk, de az ezen közgyűlésen elmondott beszéde felülmulta az eddigieket. A vallásnak és az isteni hatalomnak az emberi dolgokba való befolyását oly filozófiai mélyelméljűséggel fejtegette, melynél tartalmasabb s szebb valláserkölcsi fejtegetéseket a teológiai akadémiák katedráiról sem igen hallhatunk. Gyönyörű beszédét teljes egészében vették fel a jegyzőkönyvbe, úgy az utána következő esperesi jelentést is. Keviczky esperesi jelentése kitünő korfestő s ritka gondolat szerkesztett tartalmánál s meleg hangjánál fogva kedves és értékes forrásmunka lesz e nagy idők historikusai számára. E jelentés szerint az egyházmegye 34 tanítója közül a harctéren kettő (Tóth Pál, Dauda József) hősi halált halt. A lelkészek mindnyájan itthon vannak s nemes önfeláldozással végzik kötelességeiket. Örvendetes tudomásul szolgált a megyei ev. egyházközségek hazafias áldozatkészsége a hadikölcsönjegyzés körül. Legelől jártak a jegyzésben Orosháza 100.000 koronával s Szarvas és Kondoros 80.000—80.000 koronával. Résztvétel emlékeztek meg az elhunyt ügyésztől, Dr. Dancs Sziládról, kinek helyébe Dr. Bikády Antalt választották, míg számvevő Kutlik Endre főgimn. tanár lett. Résztvétel fejezte ki a közgyűlés Haviár Dánielnek fia hősi halála felett. A bizottságok jelentéseinek a körlelkészi vizsgai díjak kérdése keltett kínos és hosszú vitát, ugyszintén hosszabb vitára adott alkalmat az orosházi lelkészi hivány módosítása. A szarvasi egyháztanácsnak az adományok szorzatáról való hirdetése ügyében hozott határozata elleni felebbeszét, melyet Haviár Dani adott be, tárgyilagossá indokainál fogva helyesnek találták s az egyháztanács szabálytalan határozatát megsemmisítették. A létesítendő szarvasi árvaház céljára a Szilvágyi-féle alapítvány kamataiból 4000 koronát használnak fel a határozat értelmében. A reformáció 400 éves évfordulója emlékére alapítványt tesznek. Több apróbb ügy elintézése után a jövő évi közgyűlés helyéül Tótkomlóst választották. A gyűlés délelőtt s délután tartott. Délben az Árpád szálló nyári helyiségében közebéd volt kitünő és olcsó ételekkel. A gyűlés este 7-kor ért véget. Bár sok heves vitát provokáló tárgya volt e tanácskozásoknak, az egyházfelügyelő higgadtága, tekintélye s kiváló törvénytudása azonban mindvégig megőrizte a közgyűlés méltóságát s mintaszerű komolyságát.

Mikor az elesett hős özvegye muszkafogyokkal ledérkedik.

Mi történik a tanyán?

Minden tisztességérzetükből kivetkőzött földmives asszonyok nem egyszer botránkoztatták már meg hazafiátlan és becstelen magaviseletükkel a tisztességes gondolkodású embereket. A nyakunkba szedett muszkafogyokkal való ledér barátkozást nem egy tanyán egész szemérmetlenül üzik, sőt magukról megfedkeztek, züllött némberek szinte kérkednek vele. A hazafias becsületérzésre mélyen lealázó ilyen esettel van dolgunk ismét. Egy szarvasi birtokos tanyáján négy muszkafogyolyan alkalmazásban. A birtokos tanyása a mozgósítás elejétől kezdve ott kockáztatta életét a csatasíkon, itthon hagyva elvetemült feleségét s sok apró gyermekét. Néhány hónapja aztán muszkafogyó oltotta ki életét. Hősi halált halt. És míg apró árvái sirva gondoltak elvesztett szegény jó apjukra, addig a kötelet érdemlő, züllött özvegy egész kedélyesen adta át magát a négy muszkafogyolyának. Gazdája nemrégén éppen akkor tört e gonosz asszonyra, mikor benn a szobában a ledér banda éppen együtt enyelgett. Két orosz belül, kettő kívül s a közepén a szörnyeteg. A kis árvákat kicsukták s azok ott sirdogáltak a ház előtt. Mikor tekintetünk előtt elvonul ez a förtelmes, felháborítóan mocskos kép, önkénytelenül is eszünkbe jut a hazafias önérték és hazafias becsület épségén féltékenyen örökös dicső

szövevényesünk, a német, hol nemrég is másfél évi fegyházzal büntettek egy fogollyal szeretkező asszonyt. És vajon elég szigorú büntetés lenne-e az akasztófa egy olyan bűntudós, aki elesett férje emlékét s a legszenetebb fájdalom gyászából szőtt özvegyi fátyolt nyomorult muszkafogyolyok mocskos szerelmével szennyezi be?

H I R E K

— **Halálozás.** A szarvasi főgimnázium egykori neves tanárának, néhai Szendy Györgynek neje, szül. Balhazár Lujza f. hó 22-én élete 81-ik évében Nagykárolyban elhunyt. A nemeslelkű urinő a szabadságharc viharait is átélte s nemes önfeláldozással vette ki részét belőle. Halálát nagykiterjedésű, előkelő rokonság gyászolja. Béke poraira!

— **Uj igazgató.** A békéscsabai főgimnázium igazgatójának, Bukovszky Jánosnak megbízatása lejárván, az intézet kormányzó bizottsága a tanári kar jelöltjét, Dr. Rell Lajos egyhangulag igazgatóvá választotta. A ritka intelligenciájú, finom és kedves modoru új igazgató nemcsak a csabai, de a megyei társadalomnak is egyik legértékesebb tagja s a nagynevű intézet vezetése minden tekintetben kitünő kézbe került ezuttal is.

— **Mennyi pénzt küldtek a front-ról haza?** Statisztikai kimutatás szerint meglepő az az összeg, melyet a fronton tartózkodó hőseink összespórolva, hazaküldtek. Így pl. május hóban a tábori posta útján mintegy 62 millió korona került haza, míg hazulról alig 350.000 koronát küldtek a harctéren levőknek.

— **A mozi ismét megnyílik.** Az „Árpád” díszterme megint benépesül esténként. A népszerű „Royal bioskóp” buzgó igazgatósága dicséretes áldozatkészséggel kezdte meg újra tegnap este az előadások sokat érő, tartalmas sorozatát. Kitünő, tiszta képek, érdekesítő mulattató, azonkívül megindítóan szép történetek vonulnak ismét el előttünk a vetítövászonon. Nagyon megkapó s élvezetes a mai műsor is. Az igazgatóság lelkiismeretes fáradozása méltó a legmelegebb pártfogásra s e pártfogás, úgy véljük, nagyobb mérvű lesz a múltban tapasztaltnál is. Meg is érdemlik.

— **A mi katonáinknak is nehezen megy.** De nem ám a muszkaapritás, vagy a talián-nadrágolás, hanem az aratás. A hozánk aratásra adott magyar katonák, mint egynémelyik gazda jelenti, korlátolt buzgalommal dolgoznak s nem mindig érdemlik meg a napi 5 koronát. Ugy látszik, hogy kimerítette őket az a kaszálás, amelyet a harctéren végeztek.

— **Véres küzdelem egy fogoly és az őr között.** Szarvason ismét baj volt az orosz foglyokkal. Özv. Sváb Lajosné disznóhalmi birtokán levő orosz foglyok egyike az őr parancsának nem tett eleget. Az őr szolgálati fegyverét vette igénybe, de ebben a fogoly meg akarta akadályozni, mire az őr a fogoly bal lábszárába szurt. Erre a muszka feldühödött és dulakodásra került a dolog, melyben a fogoly hasán és hátán több szúrást kapott. Súlyos sebeivel a szarvasi kórházba szállították. A vizsgálat erélyesen folyik.

— **Ahol a libatojásból golyák keltek ki.** Egy temesvári német asszony, Bramik Valéria 9 darab ludtojást vett a piacon, darabját 50 fillérért. Nagy örömmel vitte haza s ráültetett egy öreg ludat. És a jó öreg ült, ült szorgalmasan a misztikus tojásokon, míg végre kibujtak a kicsinyek. Milyen nagy volt azonban a jámborsváb asszony meglepetése, mikor azt látta, hogy a tojásból kikelt fiókáknak szép hosszú csőrük s ugyan csak hosszú lábuk volt. Csakhogy éppen nem kelepelték. A dolog magyarázata az, hogy a temesvári piacra lelkelten kofák ludtojás helyett egész csomó golyatojást vittek. A rendőrség rövidesen rájövén a turpisságra, egész rakás golyatojást kobozott el s a kofákat szigorúan megbüntette.

— **Jutalom a születendő gyermekekért.** Franciaországban a népesedés elősegítése céljából mozgalom indult meg s az a terv, hogy minden anya 500 frankot kapjon a két első, 100 frankot a harmadik, 200 frankot a negyedik és 1000 frankot minden további gyermek után. Az apa 4 gyermek után külön 2000 frankot kapna. Ugyan nálunk mennyire táksálnák az apa sikeres fáradozását?

— **Fegyház a foglyokkal való barátkozásért.** Németországban példás szigorral öröködnék a hazafias önérték integritása felett. Legutóbb a berlini törvényték egy Schulz Berta nevű nőt, mivel hadifogollyal kezdett viszonyt, 1 évi és 6 hónapi fegyházra ítélte. Leánya ugyanilyen ok miatt 6 havi fogházat kapott.

— **A megyei új liszt- és korpaárak.** Békésmegyében az új maximális árak mértékánként a következők: Tészta 95, főzöliszt 59, kenyérliszt 40/75, rozsliszt 45/63 K. A rendelet 22-én lépett életbe. A buza-, rozs- és árpakorpaért követelhető legmagasabb ár az ország területén mértékánként 25 K.

— **Száz golyó közül egy talál.** A franciák arra is ráérnek, hogy a puszkagolyók találati esélyeivel foglalkozzanak. Kiszámították, hogy 100 lövés közül csak egy talál s 3500 puszkagolyó közül csak egy okoz halált.

— **Kutya a tejfőlés fazékban.** A mai élelmiszer-inséges időkre jellemző eset történt a napokban Orosházán egy hetipiac alkalmával. Nagy fazék tejfőlt árult egy tanyai menyecske. Rettenetes tolongás volt a fazék körül. Előrefurakodás közben egy vevő urinő ölebecskéje szépen kiesett asszonya kezéből s egyenesen a tejeles fazékba pottyant. A kofa óriási lármát csapott. Végre az ur-asszony kénytelen volt 20 koronát fizetni a drága fűrdőért. Gondolt azonban egyet az urhölgy. Fogta magát s a fazék mellé állott s mérsékeltébb áron kínálatni kezdte a kutyás tejfőt a körülállóknak. És ime, 10 perc sem tellett bele, a tejfel az utolsó cseppig elkelt. Az urinő állítólag még nyert is 3 koronát a véletlen üzletben.

— **Mi a korpahiány oka?** A korpahiány előidéző okául tekinthetni ama körülményt, hogy január óta a malmok sokkal kisebb mennyiségű gabonát öröltek fel s azonkívül a katonaság a saját örléséből igénybe vette a korpát is.

— **Muszka szökevények Szarvason.** A dunaszerdahelyi fogolytáborból két muszka kereket oldott. Bujkálásuk közben egész községünkig jutottak ahol a határban a fogolyörök nyakoncsipték s szépen elszállították.

— **Ahol nem kellene napközi otthonok.** Nemes lelkű katolikus lelkészünk, Fetzter József buzgó fáradozása folytán nálunk is tervbe vették a napközi otthon létesítését. A szülők részvétlensége folytán azonban ez a nagyon humánus intézmény létesítése feleslegessé vált. Ugyanez történt most Gyulán is. Ime az istenadta nép! Ha kér valamit és nem adnak, hát lármáznak, ha meg törödni akarnak sorsával, botor fővel fordít háta a jóindulatnak.

— **Csak egy hajszálon függ a csesemő élete,** ha emésztése nincs rendben. Éppen ezért ne mulasszon el gyermekének iaejekorán Neszlé-lisztet adni, ami által a jövőre nézve magát csak súlyos fájdalomtól és szemrehányástól óvja meg. Próbadozokat és tanulságos röpiratot a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 64/e.

— **Színészeink jótékonyága.** A nyári színházi évad véget ért. Krémer Sándor becsületét érdemlő társulata már Baján működik. Krémer Sándor áldozatkészségére jellemző az a jótékony célú előadás, mely fényes siker mellett folyt le f. hó 19-én nálunk. A „Tatárjárás” bevételének 30%-át, tehát mintegy 250 koronát adták jótékony célra hadi árváknak és sebesülteknek. Az elmúlt szarvasi színi szezon különben igen kielégítő anyagi sikert hozott az érdemes társulatnak.

— **Ahol nem szabad a diót befőzni.** Németországban kormányrendelet tiltja a zöld dió befőzését, és pedig azért, mivel a dió nagyon gazdag olajtartalmánál fogva okosabb célra használható, mintsem nyálkságra.

— **Cukor nélkül is készíthető befőtt.** A befőttkészítés a cukorhiány és cukordrágaság miatt igen bajos és költséges. Német vegyészek a drága cukor helyett igen olcsó és befőzésre alkalmas anyagot ajánlanak, mely a cukornál is jobban konzervál. Ez a „benzoosavas natrium.“ Gyógyszertárakban kapható. Rokonvegület a saccharinnal.

IRODALOM.

A „TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY“ legújabb számában, szerkesztőnk tollából egy kis közlemény látott napvilágot „Vérivás az ősmagyaroknál“ címen. Ezen cikk történeti kútfók alapján igyekszik eloszlatni azokat a külföldi tankönyvekben előforduló sületlenségeket és téves állításokat, mintha a mi őseink valóságos emberevők lettek volna. A vérivás a mi őseinknél frigykötési és fogadalmi ceremóniánál volt szokásos, viszont a germánoknál sem hiányzott a babonás hiedelemből eredő vérivás. Élvezeti italként legfeljebb a vadaknál fogyasztották s fogyasztják olykor napjainkban is az ellenség véré. Emberhússal meg igazán nem éltek a mi őseink. Nálunk csak jelképes antropofágiáról lehet szó, mikor a magyar legény azt mondja a csinos fehérnépnek, hogy: „Eszem a zuzdat!“ Talán csak nem ezt magyarázták félre az osztrák tankönyvírók?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. K. és M. H. URNÖKNEK. Lapunk multkor „éjeli zenés“ hírecskéje felett tetszetek megbotránkozni. Az igazság kedvéért teljes ridegséggel kell kijelentünk, hogy nincsen trágárabb, izellenebb és erkölcselenebb dolog az alszeméremnél. Az a megfélelően körülírt ártatlan kis pikantéria micsoda semiség azokhoz a malacságokhoz és trágárságokhoz képest, melyek pl. az „Éviké“-ben vagy holmi durva ledérséggel telített operettekben és bohózatokban található fel? És mégis mit tapasztaltunk? A legkényesebb izlésű szülők fejletlen leánykái nem egyszer hallgattak végig ilyen felnőtteket is pirulásra

készítő darabokat, még pedig az ő finyás izlési mamácskájuk jelenlétében. És mondják csak, nagyságos asszonyaim, mikor pl. megfelelő alap nélkül haszontalan pletykákkal kezdik ki, csupa unalomból ártatlan személyek jóhírnevét, nem-e több erkölcselenség és nyersesség van ebben, mint az éjjeli zene tablójában? És nem-e erkölcselenebb, izellenebb és hazafiatlanabb dolog-e az, ha alszemérmeskedő emberek ebben a nehéz időben költséges mulatságokra, léha divatra, ostoba hivalgásra szórják pénzöket, ahelyett, hogy a haza oltárára raknák? És végül méltóztatassanak figyelmesebben olvasni a legtekintélyesebb napilapokat, melyek „Gyermekrovat“-tal is dicsekszenek, nem-e olvashatni azokban nem egyszer oly leplezetlen malacságokat, melynek olvasára bizonyára elájulni méltóztatnának? Mit ér az olyan alszemérem, mely megbotránkozva takarja el az egyik szemét, hogy a másikkal annál negédesebben gyönyörködjék a legobscénebb dolgokban? A SZERK.

Laptulajdonos: Özv. SÁMUEL ADOLFNÉ
Kiadó: Dr. SÁMUEL ANDOR.

Birtok bérbeadás.

Békésmegyében, Szarvas határában, Puszta-kálán közel a kóuthoz felvő özv. Dr. Lengyel Sándorné tulajdonát képező, mintegy 1200 holdnyi szántóföldből álló birtok 1916 október 1-től kezdve kisebb parcellákban is haszonbérbe adatik. ♦ Bővebb felvilágosítást ad:

Dr. Szemző Gyula
Békés-Szarvas.

HÖLGYEIM

HÖLGYEIM

Csakis MARGIT gyógytá-
Teffert Károly rában kapható
Szarvas, Szent István király-útca 170.

A bőrápolást célzó készítmények virága, mely a bőrápolási igényeket a legideálisabb mértékben kielégíti, mely a bőr szépségét, finomságát, üdeségét meglepően alig néhány nap alatt előmozdítja és elragadóvá teszi, az

„**ORCHIDEA**“ Arolonócs
Crème

Zsitos éjjeli, zsirtalan nappali használatra. **Ára 2 K.**

Állandó nagy raktár eredeti üvegekben: gyomorszesz, görcs-cseppek, csuz- és köszvény-aether, fluidok, sertésvész stb. elleni szerek, valamint a legtöbb bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek.

Régi kötéseim alapján igen kedvező árak mellett, ritka nagy választékban mindenemű elsőrendű pipereszappan áll eredeti csomagolásban a n. é. közönség rendelkezésére.

Kisebb és nagyobb ablakok, kályhák és takaréktűzhelyek egészen jó állapotban jutányos áron kaphatók.

●● ●●
Bővebb felvilágosítást ad minden időben a kiadóhivatal.

Beltelek eladó.

980 négszögöles telek, rajta sok nemes gyümölcsfa és új kut, továbbá 10.000 darab vájog, drótkerítéssel körülkerítve, négszögölenként 3 korona. Tulajdonos:

Csözfürdő kezelő.

Seckenpferd- lilomejszappan

Bermann & Co. cégtől
Tetschen a-Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő széplő ellen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásban való felülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok **legnagyobb** kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védő-jegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 kor. kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszertüzletekben stb.

Hasonlóképpen kitűnő Brmann Manera lilomkrémje (80 fill. egytubus). Kitűnő szer női kezek gondozására. 30-40

RAGÁLYOK ELLEN

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítőszer a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben **1-25 koronáért** minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, anti-septikus kötözéseknél (sebekre dagantokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, stb. mindenkor ajánlják-

LYSOFORM SZAPPAN

finom, gyenge pipere szappan lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőkné is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet s Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. **Ára 2 korona**

FODORMENZA LYSOFORM

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint, toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csep elegendő egy fél pohár vízre.

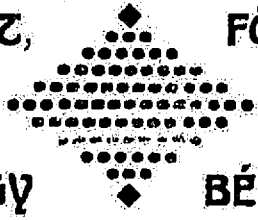
Eredeti üvegje 2 korona.

Az összes lysoform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kívánatra bárkinek **ingyen** és bérmentve megküldjük az „**Egészség s fertőtlenítés**“ című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

NA HIRDETNI AKAR

HÁZELADÁSZ, FÖLDELADÁST

VÉZELZ VAGY BÉRLETET STB.
**FORDULJON CSAK BIZALOM-
 MAL KIADÓHIVATALUNKHOZ.**

Lapunk óriási el-
 terjedtsége a leg-
 nagyobb biztosíté-
 ték arra, hogy a
 benne közölt hír-
 detések eredmé-
 ményel járnak.

Könyvnyom-
 dánkban mo-
 dern kivitelű
 nyomtatvá-
 nyokat, rövid
 idő alatt ké-
 szítünk. ☉

Könyvkeres-
 kedésünkben
 divatos levél-
 papírok, iro-
 dai felszerelé-
 sek, jutányo-
 san kaphatók.

**ALKALMI és MŰVÉSZI KÉPES-
 LAPOKBAN DUS VÁLASZTÉK.**

2 KÖZÉPISKOLÁT

vágzett fiu
 nyomdánk részére
 fizetéssel, esetleg
 teljes ellátással is

TANONCUL

felvétetik.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
 a „3 fenyővel”

MILLIÓK

használják köhögés,
 hurut, rekedtség,
 elnyálkásodás és
 számköhhögés ellen a

K A I S E R

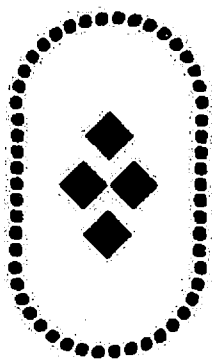
féle **MELLKARAMELLÁKAT**

a „3 fenyő

6 0 5 0

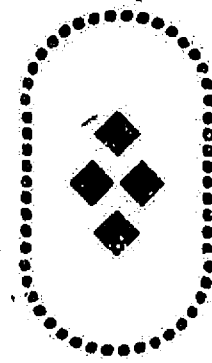
közjegyzőileg hitelesített
 bizonyítvány orvosoktól és
 magánosoktól. 120—120

Csomagja 30, doboza 60 fill.
 Kapható minden gyógyszer-
 tárbán és drogeriában.

Fleischer Jenő

Eze őtt: Grósz Ármin és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja dűsan berendezett arany-, ezüst- és ékszeráru,
 továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz és dísz-
 tárgyak raktárát.

Vesz és becserél magas áron bármilyen mennyiségben
 töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és
 hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkek-
 ben és tajtékárúban.

Óra- és ékszer javító műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.

A csodás hatású FÖLDES-féle

MARGIT-**SZAPPAN**

a modern szépségápolásnál nélkülözhetetlen.

Ezen teljesen lugmentes, legfinomabb nő-
 vényzsírokból készült, kellemes szagú ki-
 tűnően habzó szappán igen kiadós, miért
 is családi használatra a legalkalmasabb

Pár nap alatt

eltüntetett szeplőt, májfoltot mitlenszert, pat-
 tanást. A pórusokat alaposan kitisztítja s
 biztos és gyors hatása folytán ugyszólván

lemossa

a bőr tisztáltságát, úgy, hogy nyoma sem
 marad a szépséghibáknak. világhírét pedig
 annak köszönheti, hogy egyszerűsminde-
 korra elmulasztja

a szeplőket

Ára 90 fillér. Kapható minden gyógytár-
 ban s drogua kereskedésben. Hozzá-
 való Margit-Crème 1.20 és 2 K. és tege-
 lyekben, Margit-Pouder 1.20. Gyártja :
 Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

3-25

Gyomorrontást,

a egymakcsabb sz kreked st,
 rossz emésztést megszünteti a

Cascaradin-tabletta.

Ára egy egész doboznak 2 K 20 f
 „ „ fél „ 1 K 20 f

Fagykenőcs.

Csodahatású szer fagyott
 testrészek gyógyítására.

Uj fagyás 2 nap alatt jó lesz.

üveg ara 2 korona.

Vérszegénységnél,

általános gyengeségnél, úgy serdülő gyer-
 mekeknél, mint felnőtteknek és idősebb
 egyéneknek a legjobb vérképző és erősítő a

China-Vas-drazsé.

Egy egész adag ára 5 korona.

„ fél „ 3 korona.

Postán utánvétellel küld a rendelés beérkezése napján pontosan mindent:

Czukor László „Apostol” gyógyszerháza

BUDAPEST, VIII.

József-körút 64.